

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:23	19:26	19:23
יציאה:	20:17	20:15	20:14
ר"ת:	21:13	21:10	21:09

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:05

פרשת בהעלותך

עלון מס': 369

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

מי שבוטח על ממונו לא יסתפק בעולם ובכל אשר לו

מתעסק בו, ונאפלו בדברים אטורים או דברים שימנעו ממנו ללמד תורה ולעשות מעשים טובים, ומתוך כך אינו חושב כלל על חלקו בעולם הבא. ועל על זה אמר שלמה המלך (משלי יד, טז): "חכם ר'א וסר מרע, וכסיל מתעבר ובוטח". הבוטח בה' אהוב על בני אדם ואינו חושש שיאנה לו מהם כל רע

ההבדל השני, שהבוטח באלהים אהוב על כל בני אדם, שהם בטוחים בו שהוא לא יזיק להם ואינם מפחדים ממנו שיגזל מהם את ממונם או חליקה נשותיהם. הוא יודע שהכל בידי הבורא ותבריך, ולכן פלס אוהבים אותו. וגם הוא אינו מפחד מהם שיזיקו לו או יקחו ממנו איזה שהוא דבר, מפני שהוא יודע שהתועלת והנזק שלו הם בידי הבורא ותבריך, ואין יכלת לאף נבכא בעולם להזיק לו בלי רצון הבורא. וכך הוא אוהב את פלם וכלם אוהבים אותו, וכמו שכתוב (תהילים לב, י): "והבוטח בה' חסד יסובבנו", פרוש, כל הנבכאים שנמצאים מסביב הבוטח בה', מתחסדים עמו ומשתוקקים תמיד לעשות לו טוב וחסד.

לעמתו מי שאינו בוטח בה' אינו אוהב אף אחד, אלא אדרבה הוא מקנא בכלם, שתמיד הוא חושב בלבו שכל דבר טוב שיש לאחר זה בא על חשבוננו. וכאשר מישוהו אחר מרויח כסף זה נגרע ממנו, ותמיד הוא מפחד שמישהו יקח ממנו את ההנאות שלו, ואם הוא לא הצליח להשיג איוו שהיא תאנה, הוא חושב שזה בגלל אנשים אחרים שולקחו אותה לעצמם. וכך אם יקרה לו משהו רע או נזק בגופו בממונו או לבניו, הוא יחשב שזה בגלל בני אדם אחרים, שהם גרמו לו את הנזק ושבידיהם של בני אדם להסיר ממנו את הנזק. ובגלל כל המחשבות האלו הוא יבוא למאס בבני אדם אחרים ולדבר עליהם לשון הרע, לקלל ולשנא אותם, וכך אינו אהוב לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, וכמו שכתוב (משלי יז, כ): "עקש לב לא ימצא טוב" - מי שאינו בוטח בה' מכנה עקש לב, שבאורו עקום לב, מכיון שהשכל הישר מורה לאדם לבטח בה', ואלו הוא מתעקש לבחור בדרך לא טובה.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "שער הביטחון".

ההבדל הרביעי, שהבוטח באלהים, כאשר ישאר לו ממונו יותר מפקדי מחיתו הוא יתן מהם לעניים ולעמלי תורה. ויעשה את זה במאור פנים ובנדיבות נפש, כי הוא יודע שאף אם הוא יעזר לאחרים לא יחסר לו כלום, כמו שנאמר (דברי הימים א כט, יד): "כי ממך הכל ומיך נתנו לך", כלומר, מאחר שאדם יודע ומבין שכל מה שנמצא ברשותו זהו מה' יתברך, ומשלו הוא נותן לו, בנדאי יתן לאחרים ממה שנותן בידו ברוח נדיבה ובטוב לב.

אבל מי שלא בוטח בה', גם אם יש לו כסף יותר ממה שהוא צריך, הוא לא מסתפק בכך, אלא הוא חושב שכל הכסף שיש בעולם מיעד בעבורו, ולכן הוא מתקמצן על כספו ולא נותן צדקה לעניים ולנזקקים, ובכך אינו מקיים את מצוות ה' יתברך ואת חובותיו לבני אדם. בסופו של דבר הוא יענש על כך, שיאבד את כספו ומישוהו אחר ינהה ממנו, כמו שאמר שלמה המלך (משלי יא, כד): "יש מפזר ונוסף עוד" - שאף על פי שבדרך הטבע מי שפזרן בממונו ממונו מתמעט, יש מי שמפזר את ממונו ולמרות זאת הוא מתרבה והולך, וזה הוא מי שנותן צדקה. "וחשך מישור אך למחסור" - ויש שחוסך מממונו ולמרות זאת בנגוד לדרך הטבע ממונו מתמעט והולך, וזה הוא מי ש'חשך מישור', היינו, שנמנע לעשות בממונו דברי ישר, פגון נתינת צדקה וכדו'.

הבוטח בה' יעסק לפרנסתו רק בדברים שאינם מפריעים לו לקיום המצוות ההבדל החמישי, שהבוטח בה' יתברך מתעסק בענייני העולם הזה רק בשביל להכין לעצמו צידה לעולם הבא, ולכן יעסק בדברים שיעשו טוב לבורא עולם ולבני אדם ובכל דבר שיש בו תועלת למוד תורה, ואינו מתעסק אף פעם בדברים שיגרמו לו להפסיד את למוד התורה או עשית המצוות, כדי שלא להפסיד את סבת בואו לעולם הזה.

אבל מי שלא בוטח בבורא יתברך וסומך על ההתעסקיות שלו בעולם הזה שהן אלו שביאו לו תועלת, כל הזמן הוא מרבה להשתדל להביא כסף לביתו, וכל דבר שיכול להכניס לו כסף הוא

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

הוציא להודיה שוהתק
באחוקת תורה של
למעלה מ-120 אפרסמים

בית המדרש "יביע אומר" בני ברק
נוציע לכם שותפות
גם באחוקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!

לפרטים חייגו:
03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה רפואה הצלחה בטל: 03-8000770
פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

בני ביתו שחשו במועקתו, היו יושבים וקוראים לפניו בקול מתוך הספרים בהם ביקש להגות. גם בנותיו היו מקריאות לפניו תנ"ך עם המפרשים ברצף. כאן קרה דבר מעניין. פעמים שזכרונו הפנומנאלי גבר על הקריאה מתוך הספר. בנו הרב משה סיפר לימים, שאם היה שוגג בקריאתו באחד הספרים, מיד היה האב מתקנו מזכרונו המופלא. גם כאשר לא מצא את העמוד בספר, היה האב מדריך אותו איה מקומו! גם באותם ימים, בשעה שסכנת עיוורון ריחפה מול עיניו, היה נזהר מפני ביטול תורה שלו או של זולתו. בנו מספר שהיה מציע עצמו בתקופה קשה זו להישאר עמו בבית, ולקרוא לפניו את אשר יבקש, אך מרן דחה הצעה זו באומרו "הלא יש לך חברותא, חלילה שתבטלה בגיני".

במשך הזמן, החמיר החולי בעיניו, עד שלא היה מסוגל לבוא במגע עם קרני אור. כל אימת שחדרה קרן אור לנעיו, התעצמו כאביו. מקורביו חדרו בעבורו, ובשיעורו המפורסם בכל מואי שבת בבית הכנסת 'היזדים', נאלצו הגבאים לכבות את כל מנורות החשמל בהיכל בית הכנסת, מלבד מנורה אחת בודדת. בהתייעצות עם סגל הרופאים, הוחלט כי לא נותרה אפשרות אחרת, מלבד לערוך את הניתוח המסוכן. מנגד, בהתייעצות עם גדולי הצדיקים של אותו דור, האדמו"ר הבבא סאלי זיע"א והגאון המקובל רבי מרדכי שרעבי זיע"א שהיה רבו בקבלה, יעצהו לכל ישמע להחליט הרופאים. "כשם שהגיע החולי בהפתעה, כך יסתלק לחלוטין בעזרת ה" בירכוהו שני הצדיקים, והיו כשני נביאים המתנבאים בסגנון אחד.

אין צריך לומר שמרן אימץ את עצת הצדיקים, שלבסוף התבררה בצדקתה, וכל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל. לבני המשפחה הורה לחדול מיד מן ההכנות לניתוח.

מכאן ואילך תפס מרן את אמנות עמו, שאין כחם אלא בפיהם, והיה מרבה להעתיך בתפלה ובתחנונים לפני פוקח עורים שיעלה מזור ומרפא לחולי עיניו.

על אף שמאז ומעולם מקפיד היה בהקפדה יתירה להתפלל כל תפלותיו בציבור, באותם ימים בחר להתפלל מדי לילה תפלת ערבית ביחידות בביתו. חפץ היה להאריך בתפלה ובתחנונים לפני הקב"ה שירפא את מאור עיניו. נעמד היה באחת מפנינות הבית, ומתפלל בלב קרוע ומורתח, בככי סוער שאותו לא ניתן לתאר. והיה מבקש בתחינה מהקב"ה "אנא ממך, השב לי מאור עיני, והאר עיני בתורתך". הוא עומד בזווית זו וזוגתו הרבנית מרגלית ע"ה עומדת בפניה אחרת ומצטרפת גם היא לתפלה, לחלות פני בורא עולמים שישלח במהרה דברו וירפא את בעלה הגאון שבעבור תורתו נתנה עד כה את כל כולה. המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים, יאיר נא את עיני רבי עובדיה יוסף בר ג'ורג'יה, שיוכל לשוב ולהגות בתורת ה' כבימים ימימה.

גם כאשר באותם ימים היה מתכבד בסידור קידושין, נוהג היה לבקש מהחתן אחר החופה שיברכו במאור עינים, בהיותו סמוך ובטוח שהתפלות תשאנה פרי כסופו של דבר ומאור עיניו ישוב כבתחילה. אבל הישועה בוששה מלהגיע. מקבל התפלות, המתאוה לתפלתן של צדיקים, השתוקק להאזין לתחינות נוספות של עבדו הנאמן, ורפואתו השתהתה מלבוא. המשך אי"ה בשבוע הבא.

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם בקידוש חייב לשתות מהיין של המקדש?

תשובה: אין חובה לשתות אלא זה מצוה מן המובחר, ולכן באופן שכל המסובים אינם בני משפחה אחת והדבר מאוס להם אינם צריכים לשתות, אך עצה טובה שהמקדש לא ישתה מיד אלא ימוזג לכוס אחרת ורק לאחר מכן ישתה. [שו"ע סי' רעא סעיף יד ובס' פסקי שבת פ"ו דין עד והעוד]

שאלה: נפלה לי הטלית תוך כדי התפילה האם צריך לחזור ולברך?

תשובה: אין צריך לחזור ולברך בין שנפלה כולה בין שנפלה מקצתה [ע"י שו"ע סי' ח סעיף טו ובהלכה ברורה שם]

שאלה: האם זה נכון שאסור לקרוא עיתון בשבת?

תשובה: עצם קריאת העיתון אם הוא דתי ואין שם פריצות ח"ו אין בזה איסור אך המציאות היא שכמעט בכל עמוד יש פרסומות וזה בכלל שטרי דיטות שאסור לקרוא בהם בשבת ולכן צריך להקפיד שלא לקרא הפרסומות. [שו"ע סי' שז סעיף יג מנוחת אהבה ח"א עמ' רלה הליכות עולם ח"ג עמ' קעג וע"י"ע בשו"ת מקור נאמן ח"א עמ' צה]

שאלה: מי שנמצא באמצע פסוקי דמזרה ונשאל שאלה דחופה האם מותר לענות?

תשובה: יכול לעשות כן ע"י כתיבה בדף או בטלפון ואין זה נחשב כהפסק. [שו"ת יביע אומר ח"ט סי' י]

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

מתוך הספר "המלך דוד"

נתן צוציטא

ועל השכר שמגיע לאדם העומד בניסיון ובפרט בעיני קדושה, מובא המעשה הבא בספר 'סדר הדורות' (לרב הלפרין ערך נתן צוציטא), על בעל תשובה שנקרא בשם 'נתן' שחי בתקופת רבי עקיבא, אך חכמינו מכנים אותו בשם 'נתן צוציטא' על שם אבוקת האור שהיתה מאירה מעל ראשו, וכך היה המעשה, נתן היה עשיר גדול שרצה לשאת לאשה את חנה, אך חנה היתה אשת איש, מגודל אהבתו לחנה חלה האיש ונטה למות, הגמרא (סנהדרין עה ע"א) מספרת, שנתן פנה לחכמים בניסיון לחפש פתרון הלכתי שיוכל להשקית את יצרו, אך חכמים אמרו לו שאין כל פתרון הלכתי גם אם יהיה זה במחיר שיהיה חולה עד מוות.

לימים נקרתה הזדמנות בפני נתן והעמידה אותו בניסיון גדול, היה זה לאחר שבעלה של חנה הסתבר עם השלטונות, ואסרוה בבית הסוהר עד שישלם סכום כסף גדול, מידי יום היתה חנה מביאה לו אוכל לבית הכלא, וכך עברה תקופה, באחד הימים ביקש בעלה של חנה ממנה, שתיגש לביתו של נתן העשיר ותבקש ממנו הלוואה עבור פדיונו, כששמעה זאת חנה הזדעזעה, שכן הכל יודעים שנתן חולה מפני שחפץ להינשא לה, וכעת בעלה

שהסיפור שסיפרה לו אינו אמת, והוא חיפש דרך לברר זאת.

עמוד של אש על ראשו

לימים הביט רבי עקיבא מחלון בית המדרש, ולפתע ראה אדם רוכב על סוס ועומד של אש על ראשו, שאל רבי עקיבא את תלמידיו אם הם רואים דבר משונה? אך התלמידים השיבו שאינם רואים דבר, קרא רבי עקיבא לאיש הרוכב על הסוס ושאל אותו לשמו? השיב האיש ששמו 'נתן', רבי עקיבא הוסיף לשאול את נתן איזה מעשה טוב עשה שזכה ששל ראשו יש אור עצום? נתן סיפר לרבי עקיבא על הניסיון הקשה שעמד בו. כששמע רבי עקיבא את המעשה, התפעל מאוד מעוצמת גבורתו של נתן, והזמינו ללמוד עמו תורה, בכדי שלאור שמאיר על ראשו תהיה משמעות רוחנית גבוהה יותר, וכך לימד רבי עקיבא את נתן העשיר תורה עד שהפך להיות תלמיד חכם מופלא. וכשנודע לבעלה של חנה, שנתן לומד תורה אצל רבי עקיבא, הלך לברר עם רבי עקיבא את המעשה, והוברר לו שדברי אשתו היו אמת. משום כך כינו חכמים את נתן בשם 'נתן צוציטא', על שם ניצוצות של אש שהיו מאירים על ראשו, לימים נקראו על שמו בעלי תשובה בתקופות שונות, שהיה זיו פניהם מאיר ועמוד של אור על ראשם, לאחר שעמדו בניסיונות של קדושה, וביניהם 'מר עוקבא' שחי בימי האמורא שמואל (סנהדרין לא ע"ב, וברש"י ד"ה לדיון יוסף), ועוקב בר נחמיה שהיה ראש הגולה בימי רב (שבת נו ע"ב, ועיין עוד מעניינים אלו על ניסיונות שהתנסו התנאים, ב'מנורת המאור' פרק ג).

קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
2 - 3 דקות ביום
להצטרפות חייגי:
054-8502066

ניתן להשיג את כל ספרי הרב אליהו עמר באתר "אופקים בוקס"

המנהג החב"די

אפשר האשימה מניין? מהיכן האשימה תקבל סיפוק אמיתי בחיים? את השמחה והרוגע הפנימי, את מנוחה הנפש והאושר האמיתי? לכל נשות החיל ישנם עיסוקים רבים ומגוונים. פעמים רבות מדי הן שוכחות את עצמן בדהרת היומיום, שוכחות לעשות רענון בסדרי העדיפויות. נשים רבות מקבלות את אושרן מהמתנות המתוקות, מהילדים המקפצים והמשמחים שמעסיקים אותן ברוב שעות היממה. כמו כן, נשים מנסות לקבל סיפוק מדומה מעבודה, חרות, רצון לילדים, שאיפה לבית או לכל שינוי שהחליט בורא העולם בטובו עדיין לא לממש. השגרה שוחקת ומנסה להעלים מאיתנו את העיקר, העולם נקרא כך מלשון העלם - מעלים מאיתנו את השגחת הבורא ואת התפקידים החשובים באמת. האושר האמיתי של אישה נשואה מגיע מהבית, מבעלה. מזוגיות מפרה ומעצימה. בעל ואישה הינם נשמה אחת מחולקת לשני חצאים. שני חצאי נשמה שלאחר חיפושם רבים התאחדו ברגע החופה לישות אחת. התרגשות החתונה חולפת עד מהרה ומגיעה העבודה. עבודה כפית, טובה והכי משתלמת שיש. אם רק נשכיל ונראה את העוצמה של עבודת המידות, ולא נתבכין על הקושי שמתלווה אליה - נזכה להגיע למטרה שלשמה היא קיימת -

לתקן כל אחד מאיתנו ולהפכו לאדם טוב יותר. אם בעלך אדיש מידי וזה מרתיע אותך, המידה שטבועה בו באה במיוחד מאבא שאוהב אותך ורוצה לסייע לך לעבוד על מידת הכעס. התפקיד שלנו בכל מציאות הוא לחפש את המתנה החבויה שבה. בכל מריבה ונקודת תורפה בין בני הזוג כדאי לברר מה השם רוצה ללמד אותי בזה? איפה אני יכולה להשתפר ולצאת מהניסיון עם מתנה בידיים ולא עם עוד קרע במערכת היחסים. זוהי הקריירה עם התשואות הגבוהות ביותר שיש, מתנות שמביאות להתקדמות בחיים. ההבנה המוחלטת שהבעל שלי הוא הכי טוב עבורי, עם כל מעלותיו ומגרעותיו, שכל חסרונותיו "נתפרו" בהתאמה למידות הנפש שלי, תרומם אותי למקום של השלמה ואפילו הודאה על הצדדים הפחות יפים שלו! חובה על הזוג להסתכל אחד לשנייה בעיניים ולחפש מה עושה טוב לצד השני, איך אני גורמת לו להיות מאושר - זו הדרך להגיע לזוגיות מושלמת. לא לחפש מה הוא צריך לעשות אלא מה אני יכולה לעשות. ברגע שאישה מפנימה שהאושר שלה יגיע רק מהאמת הפשוטה של להיות אישה טובה לבעלה ולחוש אסירת תודה על העובדה שיש בעל בכלל! יש כאלה שעדיין מחפשות... האושר האמיתי לא יגיע מעבודה, לימודים, חברים ואף לא מילדים לאורך זמן - בסוף כולם עוזבים את הקן, כל אחד לביתו עם חצי הנשמה שלו וזוג ההורים נשארים יחד בארבע עיניים. כל השנים שעברו יחד יעמדו למולם וישאלו - האם השקעתם במקום הנכון? נשים קיבלו בינה יתירה לא לחינם, צריך להשתמש בה בתבונה. לא לחפש מה הבעל לא עושה טוב והיכן הוא טועה או מתבלבל, אלא דווקא להשתמש בחכמה שהשם נתן לך למצוא את הדרך להגיע לליבו, כיצד להרגיע בשעת כעס, כיצד לא לחמם אוירה שעומדת להתפוצץ. לא לראות שלילי אלא לחפש ולהגדיל את הנקודות הטובות שבו. תזכרי תמיד כי טמונים בתוך כל הכוחות הנדרשים להשגת הייעוד שלך. השקעה במקומות הנכונים מביאה איתה את כל השפע והברכה. בשעה שהאישה שמחה כל הבית שמח, השכינה שורה בבית מעין זה ומה אנו צריכות יותר מנוכחותו של השם בביתנו? זהו מקור כל הכוח. הבריאות, הפרנסה, השמחה, וכל השפע והטוב מגיעים רק מבורא העולם. שנזכה להיות משכן לשכינה הקדושה. לרכישת הספר 'תוכן רצון אהבה' מאת מחברת הטור: 054-8491930

"ויאמר אהרן אל משה כי אדני אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר הטאנואל נא תהי כמות אשר בצאתו מרהם אמו ויאכל הצי בשורו" (יא, ד)

מתי שמרים קבלה צרעת ביקש אהרון ממשה שיתפלל עבורה - שלא תהיה מצורעת כי מצורע קרוי מת אז אמר "אל נא תהי כמת".

ורש"י מסביר את המשך הפסוק שהרי הם יצאו מאותו רחם, אז שלאחד האחים כואב האח השני גם מרגיש.

מפה נלמד את המושג "נושא בעול עם חברו", שלא רק שמתפלל על חברו ולעזור לו אלא שירגיש את הכאב שלו.

כמו שהתבטא הסבא מקלם - "אם העגלון היה נושא בעול עם הסוס, לא היה מרים עליו את השוט".

ואם ככה מרגישים אז מועילה התפילה יותר.

ולכן אמרו חז"ל שמי שיש לו חולה בביתו ילך לחכם ויבקש עליו ורחמים, משום שלצדיק יש קרבה גדולה ואכפתיות רבה ואהבת ישראל, וגם מרגיש ממש את צער השני, אז תפילתו שיוצאת מעומק הלב משפיע מאד. זהו כח של אהבת ישראל. (מעניה של תורה)

***

"והאספסוף אשר בקרבנו התאוה וישבו ויכנו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: וקרנו את הדגה אשר נאכל במצרים הנם את הקשאים ואת האבטחים ואת החציד ואת הבצלים ואת השומים". (יא, יד)

אחרי שעם ישראל ביקש את הדברים הללו הם נענשו כל כך שמתו בעוד הבשר בין שיניהם.

והדרב מפליא, שואל הגאון הרב יהודה צדקה צוק"ל - מה כל החרון אף, וכי בשביל תאוות אכילה חייבים מיתה?

ויש להבין על פי משל - לאדם שנסע לאמריקה מחמת עניו, ובארץ השאיר ילד בבית איש כפרי ששעבד אותו ונתן לו לאכול שומים ובצלים. והילד גדל כך בצער רב.

לימים חזר האבא מחו"ל עם ממון ומצא את בנו במצב קשה. מיד הוציאו מהכפרי בכך וקנה לו גינה ופרדסים ובית גדול, והשיאו עם אישה מכובדת. אך להפתעתו במקום שהילד יודה על השפע שקיבל ושפדאו מכל הצרות, החל לבכות. מיד שאל אותו אביו - בני, מפני מה אתה בוכה?

ענה לו הבן - "אני זוכר את השומים והבצלים שהכפרי נתן לי לאכול...". עד כאן המשל.

וכי הוא ראוי להיקרא בן? הלא סורר ומורה הוא! וראוי לעונשים כבדים.

והנמשל - עם ישראל נוצר לגדלות עם רוחני, כמאמר הכתוב: "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו", והקב"ה הוציאם ממצרים מכור ברזל, והוציאם ברכוש גדול והכניסם לחופה במעמד הר סיני, וקיבלו את התורה על מנת להיות אור לגויים.

ולא רק שעם ישראל לא הודו על הכול אלא זוכרים את האבט"י חים והשומים, כלומר שהם חושבים שלהם נוצרו, יוצא שהם מועלים בתפקידם הגבוה שנאמר תהלתי יספרו. ועל זה נענשו בחומרא על שמעלו בתפקידם (מיד מלכים מאת הרב יוסף דהן הי"ו ניתן לקבל הספר במייל y0556787656@gmail.com).

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

ללשט יתלום

בפרשת השבוע מזכיר ענין נורא - קברות התאונה. לחשב שמי היה חלק מזה 'דור דעה' - בא ללמד אותנו שאיפה יכול לעלות גם אם ירדת עד קברות התאונה, שדווקא מתוך החושך והריקנות לעלות וללשט את יתלום מעלה מעלה והספור הבא יעיד על הדברים.

ספר הרב יחיאל נוביק שליט"א, אותו שמע מקלי ראשון: הרב ישראל טברסקי ז"ל - יהודי יקר מארצות הברית שהחליט לקחת על עצמו פרויקט לשקום אסירים בארץ ישראל נסע אל ארץ ישראל ונכנס לבתי הכלא. באחד השיחות דבר בחשיבות המהות שלנו כיהודי, היה בחור שקם והתנגד לכל דבריו.

הרב טברסקי הקשיב לדברי הבחור בקשב רב, וכשסיים והתישב שאלו, "האם אתה רואית פעם ביצי כורים יהלומים מהאדמה?" "לא!" ענה הבחור. "אני פן ראייתי ואספר לך, היהלום הגלמי נמשה מהמכרה כשפראוהו שחור משחור, בנוסף לכך הוא מכסה בשכבות של אבק יהלומים, אבק זה הוא חמור קשה מאוד, וכדי להסירו מהאבן יש לשפץ אבן באבן בכמה מיוחדת המסתובבת במהירות מסחררת, שיוף זה ארך זמן רב, ורק בסופו של תהליך זה מתגלת האבן

עצמה. לאחר מכן מכניסים את היהלום בין שני גושי פלדה כבדים מאוד ומלשטים אותו מכל צדדיו, רק לאחר כל העבודה המרבה והקשה, אם וכאשר היא הצליחה, אנו מקבלים יהלום יפהפה! דע לך שגם אתה כמו כל חבריך - יהלום, יהלום יקר. כל יהלום מכסה, יש מי שהוא מכסה בשכבה עבה יותר וחברו, בדקה יותר, אבל לאחר שמקלפים, מגרדים ומלשטים את הסובב, אנו מגלים את היהלום היפה הראוי לשכון בכתרו של מלך מלכי המלכים..."

הבחור הקשיב, אך הרשם היה שהדברים נפלו על אזניים ערלות. אבל לא איש פהרב טברסקי ירים ידים, ובו במקום גמלה החלטה ברורה, שאם האגוד הקשה הנה הוא חייב לפצח. הוא לקח אותו פרויקט אישי ממש, היה נכנס אליו מדי יום ביומו ומשוחח אתו, ולאט לאט בעבודה עקבית ואסית הצליח לשקמו.

לאחר שנתים השתחרר הבחור מכלאו. הרב טברסקי לקח אותו למשרד השקום שלו כעובד, אמנם עבודה בעלת משמעות לא היה שייך לתת לו, הוא מעולם לא למד בבית ספר ואפילו שנתים בגן ילדים לא היו לו, כך שהוא בקשי ידע לקרוא, ובנדאי שלא לכתב, אבל בכל זאת הוא העסיקו, ונתן לו לסדר את המשרד ולעשות שליחויות וכדומה.

ביום מן הימים התקשר אליהם למשרד יהודי, שבמשך שנים תורהם קוף המושך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

לארגון, ועל־שם שהזקין החליט לעבר למושב זקנים, אבל חבל לו על הרהיטים שלו, והוא מבקש לתרם אותם לארגון, הוא מבקש שיבואו לקחת אותם... המשימה הטלה על כתפי הבחור מידענו, שהוא זה שיעמד לרשות הזקן ביום המחרת בשעה תשע בבקר, עם המשימה של הארגון. ואכן, מידענו הגיע לכתבת שקבל. בחצר הבנין כבר עמד זקן מעוב והמתין לו בקצרו רוח, הוא קבלו במאור פנים ומיד עלה אתו לביתו בקומה השלישית. כשנכנס לביתו ראה באלו רהיטים מדבר, רהיטים מלפני למעלה מארבעים שנה, ולא יהיה אדם בעולם שיהיה חפץ בהם, הוא נסה לגר את הספה אבל הזקן הזהיר אותו שלא יגרונה כי היא עלולה להתפרק... הוא שאל את הזקן בעדינות היכן יש באזור טלפון צבאי, כי הוא צריך להתקשר בדחיפות... הוא נגש לטלפון, התקשר למשרד וספר באלו הפצים מדבר, ושחבל על העבודה הרבה כי מספק הוא אם יגיעו בשלמותם, ואף כשיגיעו אין מה לעשות עם פלונת כזה... אך בארגון ענו לו שזקן זה תומך שנים רבות בארגון, וראוי למלא את בקשתו בגין הכרת הטוב שחשים אליו, והוא לא ילך ברגיעת למושב זקנים אם לא ידע שרהיטיו הישנים הגיעו למקום ראוי... "עשה זאת בקבוקה, זו מצנה גדולה" - הפטיר בעל שיחו.

הבחור עלה שוב לבית הזקן ושב לעבודתו הקשה, עם מחשבה טובה שזה חסד עם יהודי טוב שכל השנים תומך בארגון... תוך כדי ירידתו עם הספה הכבדה היא התפרקה לחצי, הוא נסה איכשהו להצמיד חלק אל חלק, ואז הבחין ברצועה מבצבצת. הוא מושך את הרצועה ומגלה בקצה תיק עור שחור, פתחו וגלה בתוכו סכום עצום של מאתיים אלף דולר! ומיד צפה המחשבה: 'בשביל סכום כזה הזקנותי בעבר לטפס עשרות פעמים על צנורות חלקים, לפרץ לבתים ולהשיג כסף, והנה יש לי אותו זמין בידי, אף אחד לא ידע מכן, אני מסדר לכמה שנים טובות...'. הוא כמעט מתפתה לקחת את התיק ולהעלם, ותחושה נעימה מציפה אותו: 'הרב סברסקי אמר שאני יהלום, ואם אני יהלום, לא אכתים את עצמי'. הוא רץ שוב אל הטלפון הצבאי, טלפן לארגון ובקש שיגיעו אליו מידית, כשהגיעו מסר בידם את התיק, בטרם יתגבר יצרו עליו. למחרת בבקר כשהגיע למרכז השקום, הבחין בכניסה בשלט קבוע מרפז לשקום האסיר, אבל עוד באותו בוקר תלה שלט חדש ועליו הכתוב - 'המרכז לטווש יהלומים'!

פניו הדף היומי

מאת הרב ג' ירון מרדכי זכאי שליט"א

האם ישנו חיוב לקיים את צוואת הנפטר

מצוה לקיים דברי המת (גיטין דף טז.)

בסוגינתנו אנו לומדים על המושג וההלכה שאם אדם צווה וביקש על כמה דברים שישעו לאחר פטירתו מצוה לקיים את דבריו, ובדין זה נאמרו כמה וכמה פרטים ומכבדו בשולחן ערוך (חושן משפט סימן רנב). והנה בשו"ת התשב"ץ (חלק ג' סימן קל) נשאל על מי שמת וצווה קודם מותו שברו לאה תינשא לבחור פלוני ובנו משה ינשא לבחורה פלונית, האם הם צריכים לקיים דבריו משום מצוה לקיים דברי המת, והשיב להם שהדבר תלוי שאם אמר להם בלשון ציווי מצוה שיקימו את דבריו אם הם רוצים לקבל בירושה את מה שהניח להם אביהם ואף כופים אותם על כך וכפי שכתב הרמב"ן שכופים לקיים את דברי המת, אולם אם לא אמר זאת בלשון ציווי אלא שיתנו לבנו סכום מסוים וינשא את פלונית וכך אמר לבנו שיתנו לה סכום ותינשא לפלוני לא כופין אותו אך אם לא יקימו את דבריו לא יקבלו כלום מכיוון שהוא עשה איתם תנאי ואם לא יקימו התנאי לא יקבלו.

וכן נשאלתי לגבי חולק אצל א' סימן קסח) נשאל לגבי אישה שלפני פטירתה קראה לכל ילדיה וציוותה אתם שאם יהיה בניהם ריב או מחלוקת שילכו לדון אצל רב מסוים וכולם נתנו לה תקיעת כף, ולאחר פטירתה אחד מבניה לא הסכים לדון אצל אותו רב בטענה שאינו תלמיד חכם ומה שנתן תקיעת כף שלא תצטער ותיטרף דעתה, והשיב להם שדיון מצוה לקיים דברי המת נאמר דווקא לגבי נכסים וירושות.

וכעין זה נשאלתי לגבי חולה סופני שצווה את בניו בשעת חלוקת הירושה שיקראו לבנים שיולדו להם על שם אביו האם הם מחויבים לקיים את דבריו, וכתבתי על כך תשובה בספרי שו"ת משפטי אמת חלק ג' סימן תלא ושם פלפלתי והבאתי דברי הפוסקים בדין מצוה לקיים את דברי המת וכן דנתי האם יש בכך גם משום מצות כיבוד אב ואם שכן מבואר במסכת קידושין ונפסק להלכה שמצות כיבוד אב ואם שייכת גם לאחר פטירת ההורים ובוויר הקדוש מובא שאדרבא אחרי פטירתם המצווה גדולה יותר, וכן דנתי אם נחשב כדבר שלא בא לעולם, וכן אם קריאת השם עלולה לגרום להפרעת שלום בית, ולכן העלתי שכל זמן שיש לבנים סיבות וטענות מוצדקות אינם מחויבים, ובפרט שלא מדובר בקריאת שם על שם אביהם המנוח אלא על שם הסבא. שבת שלום.

המועצת לריבוי את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר: 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"איש אמו ואביו היראו" (ויקרא י"ט ז')

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים

נשאלתי מיהודי יקר שברוך ה' מתחזק מידי יום ביומו בשמירת הלשון על ידי החזיון היומי, שגורם לאושר פנימי. שנים רבות הוא עובד במפעל מסוים, שלאחרונה כמעט נדס. עקב קיצוצים רבים, חלו בו הרבה שינויים. חלק מהעובדים פוטרו וחלקם קודמו, ועוד הרבה שינויים אחרים. אביו של אותו יהודי שמע על מקצת ממה שקרה במפעל, ומהסקר נות רוצה לדעת על כל מה שחל. וכשמגיע הבן לביקור לקיים מצות כיבוד הורים, אביו מבקש ממנו את קולו להרים, ולספר לו מהנעשה במפעל: למה פלוני פוטר ואלמוני הושאר, ורוצה שיפרט על כל דבר ודבר, וכאן הבן שואל: אם ידבר ויספר לאביו על כל השינויים, בהכרח יגיע לידי דיבורים אסורים. וכבר כמה פעמים שהגיע לבקר את אביו, אותו לספר הוא מלהיב, על כל מה שקרה, וביקש שיעשה זאת במהרה, האם מותר משום כיבוד הורים, לספר לאבא על כל הארועים?

אמרתי לאותו יהודי שמרן השלחן ערוך בהלכות כיבוד אב ואם (יו"ד סי' ר"מ סעיף ט"ו) כותב, שאם אמר לו אביו לעבור על דברי תורה בין מצות עשה כגון "אל תניח תפילין בידך", בין מצות לא תעשה, כגון "לא תלך רכיל בעמך", אסור לשמוע לאבא. ומסיים הש"ע, שאפילו לעבור על מצוה מדברי סופרים, אסור לשמוע להורים. וכך פוסק החפץ חיים (כלל א' סעיף ה'), שאפילו אביו ואמו שצריך לרא מהם, ולא לסתור את דבריהם, אם בקשו ממנו הוריו שיספר דבר שיש בו אפילו משום אבק לשון הרע, אין לשמוע לזאת ההוראה. וכמובן שעליו לטרב בדרך ארץ ובכבוד ובלשון של הוד.

יהי רצון שנוכח לכבד את הורינו, ובד בבד לעשות את רצון בוראנו, אמן ואמן.

ניתן לשמוע היוק קצר (כרקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-0777 שלושה 8 ואחר כך הקש 1. שמעו והדי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לייבוי הריבם.

המסעדה
מסעדה יהודית בתי יצחק מולאי
מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

יש אזכרה לאחד מיקירכם?
בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה" תהא שותפים להאכל ולעלה סמאה ועשרים איש לעילי נוסחם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

תורה תורה

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

פירי שבוע מותקחת הולקת של עשרות מוצרים. סידור דקות מוצר חלב. סמנתים לילדים. מדי פעם גם עוגות וזיגים ועוד...
מחיר: 790 ש"ח. סמנתים מוצקות יבולת. סמנתים חולת עושים להם לתתקים. לשיין כל השבוע.

בואו ותחיו חלק מהמסעלה היצוגה הזו של עזרה לעוד מסימנות במצוקה.

לתרומות חייגו: 03-8000770

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה